

סנהדרין דף צז:

ר' אליעזר אומר אם ישראל עושין תשובה נגאלין, ואם לאו אין נגאלין. אמר ליה רבי יהושע אם אין עושין תשובה אין נגאלין אלא, הקדוש ברוך הוא מעמיד להן מלך שגזרותיו קשות כהמן, וישראל עושין תשובה ומחזירין למוטב. תניא אידך רבי אליעזר אומר אם ישראל עושין תשובה נגאלין, שנאמר {ירמיהו ג'} שובו בנים שובבים ארפא משובתיכם. אמר לו רבי יהושע והלא כבר נאמר {ישעיהו נ"ב} גם נמכרתם ולא בכסף תגאלו, חנם נמכרתם בעבודה זרה, ולא בכסף תגאלו לא בתשובה ומעשים טובים. אמר לו רבי אליעזר לרבי יהושע והלא כבר נאמר שובו אלי ואשובה אליכם. אמר ליה רבי יהושע והלא כבר נאמר {ירמיהו ג'} כי אנכי בעלתי בכם ולקחתי אתכם אחד מעיר ושנים ממשפחה והבאתי אתכם ציון. אמר לו רבי אליעזר והלא כבר נאמר {ישעיהו ל'} בשובה ונחת תושעון אמר לו רבי יהושע לרבי אליעזר והלא כבר נאמר {ישעיהו מ"ט} כה אמר ה' גאל ישראל מלכים יראו וקמו שרים וישתחוו. אמר לו רבי אליעזר והלא כבר נאמר {ירמיהו ד'} אם תשוב ישראל נאם ה' אלי תשוב. אמר לו רבי יהושע והלא כבר נאמר {דניאל י"ב} ואשמע את האיש לבוש הבדים אשר ממעל למימי היאר וירם ימינו ושמאלו אל השמים וישבע בחי העולם כי למועד מועדים וחצי וככלות נפץ יד עם קדש תכלינה כל אלה וגו'. ושתק רבי אליעזר.

רמב"ם הל' תשובה פרק ז

הלכה ה' כל הנביאים כולן צוו על התשובה ואין ישראל נגאלין אלא בתשובה, וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין שנאמר והיה כי יבאו עליך כל הדברים וגו' ושבת עד ה' אלהיך ושב ה' אלהיך וגו'.

דברים רבה פרשה ח

פ' ו' ד"א כי המצוה וגו' לא בשמים היא אמר להן משה שלא תאמרו משה אחר עומד ומביא לנו תורה אחרת מן השמים כבר אני מודיע אתכם לא בשמים היא שלא נשתייר הימנה בשמים, ד"א אמר רבי חנינא היא וכל כלי אומנותה ניתנה ענותנותה צדקה וישרותה ומתן שכרה, ד"א מהו לא בשמים היא שמואל אמר אין התורה מצויה באיסטרולוגין שאומנותן בשמים אמרו לשמואל הרי אתה איסטרולוגין וגדול בתורה אמר להן לא הייתי מביט באיסטרולוגים אלא בשעה שהייתי פנוי מן התורה אימתי כשהייתי נכנס לבית המים, ד"א לא בשמים היא אמרו לו רבינו משה הרי אתה אומר לנו לא בשמים היא ולא מעבר לים היא והיכן היא אמר להן במקום קרוב היא בפך ובלבבך לעשותו אינה רחוקה מכם קרובה היא לכם, ד"א בפך ובלבבך לעשותו רבנן אמרי ז' דברים אמר שלמה על העצל ומה שאמר משה היה גדול מכולם כיצד אמרו לעצל רבך בעיר לך ולמוד תורה ממנו והוא משיב אותן ואומר להן מתיירא אני מן הארי שבדרך מנין שנאמר (משלי כו) אמר עצל שחל בדרך, אמרו לו הרי רבך בתוך המדינה עמוד ולך אצלו אמר להן מתיירא אני שלא יהא ארי בתוך הרחובות שנאמר ארי ברחובות, אמרו לו הרי הוא דר אצל ביתך אמר להן והארי בחוץ שנאמר אמר עצל ארי בחוץ, א"ל בתוך הבית השיב להן ואם הולך אני ומוצא את הדלת נעול אני מחזר ובא, אמרו לו פתוח הוא מנין שנאמר (שם) הדלת תסוב על צירה ועצל על מטתו, לסוף שלא היה יודע מה להשיב אומר להן או הדלת פתוח או נעול מבקש אני לישן עוד מעט מנין שנאמר (שם) עד מתי עצל תשכב וגו', עמד משנתו בבוקר נתנו לפניו לאכול הוא מתעצל לתת לתוך פיו מנין שנאמר (שם) טמן עצל ידו בצלחת נלאה להשיבה אל פיו ואיזה שביעי (שם כו) מחורף עצל לא יחרוש ושאל בקציר ואין, מהו מחורף עצל לא יחרוש אר"ש בן יוחאי זה שאינו למד תורה בנערותו ומבקש ללמוד בזקנותו ואינו יכול וזהו ושאל בקציר ואין, ומה שאמר משה היה גדול מכולן מניין כי קרוב אליך הדבר מאד בפך ובלבבך לעשותו הוצא דבר מתוך פיך.

איוב פרק א פסוק ו

ויהי היום ויבאו בני האלקים להתיצב על ה' ויבוא גם השטן בתוכם :

איוב פרק ב פסוק א

ויהי היום ויבאו בני האלקים להתיצב על ה' ויבוא גם השטן בתכם להתיצב על ה' :

זוהר ח"ב דף קפח:

א"ר חייא הכי הוא ודאי אבל חמינן והכי חמו תקיפי עלמא דהא גלותא אתמשך ועדיין בריה דדוד לא אתי. א"ר יוסי וכל דא הכי הוא. אבל מאן עביד דיסבלון ישראל גלותא דא כל אינון הבטחות דאבטח לון קב"ה. והא אתמר דעאלין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות וחמאן כל אינון נחמות וחדאן בלבייהו למסבל כל מה דייתי עלייהו ואלמלא דא לא יכלין למסבל. א"ר חייא ודאי הכי איהו וכלא בתשובה תליא. ואי תימא דיכלון השתא לאתערא תשובה כלהו כחדא. לא יכלין. מ"ט לא יכלין. בגין דכתיב {דברים ל} והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה. וכתוב והשבות אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך וגו'. וכתוב ושבת עד יי' אלקיך וגו'. וכדין {שם} אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך וגו'. ועד דכל אינון מלין לא יתקיימון לא יכלין לאתערא תשובה מנייהו. א"ר יוסי כמה סתמת כל ארחין ושבילין מכל בני גלותא ולא שבקת לון פתחון פה. אי הכי להו כמה דהו בכל דרא ודרא דלא יסבלון גלותא ולא אגרא ויפקון {ס"א} אי הכי להו כמה דלהו בכל דרא ודרא יסבלון גלותא ולא יפקון) מדינא דאורייתא ויתערבון בשאר עמין:

ברכות דף סא:

צדיקים יצר טוב שופטן, שנאמר {תהלים ק"ט} ולבי חלל בקרבי. רשעים יצר רע שופטן, שנאמר {תהלים ל"ו} נאם פשע לרשע בקרב לבי אין פחד אלהים לנגד עיניו, בינונים זה וזה שופטן

רמב"ם הל' תשובה פרק ג

הלכה ג כל מי שניחם על המצות שעשה ותהה על הזכיות ואמר בלבו ומה הועלתו בעשייתן הלואי לא עשיתי אותן הרי זה איבד את כולן ואין מזכירים לו שום זכות בעולם שנאמר וצדקת הצדיק לא תצילנו ביום רשעו אין זה אלא בתוהו על הראשונות, וכשם ששוקלין זכיות אדם ועונותיו בשעת מיתתו כך בכל שנה ושנה שוקלין עונות כל אחד ואחד מבאי העולם עם זכיותיו ביום טוב של ראש השנה, מי שנמצא צדיק נחתם לחיים, ומי שנמצא רשע נחתם למיתה והבינוני תולין אותו עד יום הכפורים אם עשה תשובה נחתם לחיים ואם לאו נחתם למיתה.

הלכה ד אע"פ שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב רמז יש בו כלומר עורו ישינים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם, אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן ושוגים כל שנתם בהבל וריק אשר לא יועיל ולא יציל הביטו לנפשותיכם והטיבו דרכיכם ומעלליכם ויעזוב כל אחד מכם דרכו הרעה ומחשבתו אשר לא טובה, לפיכך צריך כל אדם שיראה עצמו כל השנה כולה כאילו חציו זכאי וחציו חייב, וכן כל העולם חציו זכאי וחציו חייב, חטא חטא אחד הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חובה וגרם לו השחתה, עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה שנאמר וצדיק יסוד עולם זה שצדק הכריע את כל העולם לזכות והצילו, ומפני ענין זה נהגו כל בית ישראל להרבות בצדקה ובמעשים טובים ולעסוק במצות מראש השנה ועד יום הכפורים יתר מכל השנה, ונהגו כולם לקום בלילה בעשרה ימים אלו ולהתפלל בבתי כנסיות בדברי תחנונים ובכיבושין עד שיאור היום.